

Verksamhetsberättelse 2024

Socialnämnden

SÖDERKÖPING.SE

1	Väsentliga händelser i punktform	3
1.1	Arbete med ekonomiska åtgärder och effektiviseringar	3
1.2	Varselbesked och omställning av verksamhet	3
1.3	Strategiskt arbete för att möta förvaltningens lokalbehov	4
1.4	Hemmaplanslösningar	4
1.5	Omställning ny socialtjänstlag och omorganisering	4
1.6	Framsteg och utmaningar i användning av digitalisering	5
1.7	Yttre hot och störningar	5
1.8	Arbete med forrådet av krigsorganisation	5
1.9	Arbete med avvikelser	6
1.10	Utökad samverkan med civilsamhälle och föreningar	6
2	Internkontroll	6
2.1	Kompetensförsörjning	6
3	Uppföljning av fullmäktiges uppdrag till nämnden	8
3.1	Nämnder och kommunstyrelse har av fullmäktige fått i uppdrag att för 2024:	10
4	Uppföljning av nämndens uppdrag till förvaltningen	11
4.1	Nedbrutna mål och indikatorer utifrån de långsiktiga målen	11
4.2	Mål och indikatorer utifrån identifierade utvecklingsområden	14
4.3	Uppföljning av övriga uppdrag från nämnden	15
4.3.1	Uppdrag till förvaltningen med anledning av ”Riktlinjer för bostadsanpassning” (KF 2022-09-28)	15
5	Volymer	17
6	Personal	18
7	Ekonomi	19
7.1	Driftsekonomi	19
7.1.1	Utfall 2024 jämförelse med budget	19
7.1.2	Utfall 2024 jämförelse med prognos T2	20
7.1.3	Kommentarer till åtgärder 2024	20
7.1.4	Utfall 2024 jämförelse med bokslut 2023	20
7.1.5	Framåtblick - analys budget 2026	21
7.2	Investeringar	22
7.2.1	Utfall 2024 jämförelse med budget	22
7.2.2	Utfall 2024 jämförelse med prognos T2	22

1 Väsentliga händelser i punktform

Nedan presenteras de 10 mest väsentliga händelserna under 2024.

1.1 Arbete med ekonomiska åtgärder och effektiviseringar

2024 har präglats av arbete med ekonomiska åtgärder, både sedan innan pågående samt framtagande och genomförande av ytterligare besparingsåtgärder. Det har skett stora omställningar exempelvis inom hemtjänst där övergången till digitala inköp och kylda matlådor införts och införande av läkemedelsautomater samtidigt som verksamheten förbereder för kommande omställningar med digital hemtjänst. Samtliga omställningar innebär nya arbetssätt som kräver arbete med implementering och inkörningsperioder. Det återstår arbete kopplat till denna omställning för att nå en effektiv planering utifrån de nya förutsättningarna. Patientsäker läkemedelshantering bedöms också stärkas kopplat till arbetet med läkemedelsautomater. En gemensam upphandling med några kommuner i länet genomförd avseende läkemedelsautomater. Digitala läkemedelsskåp är införda hos patienter i ordinärt boende som har narkotiska preparat. Utifrån denna omställning är delegeringsprocessen i fokus.

Inom både individ och familjeomsorgen och stöd och service har arbetet med hemmaplanslösningar fortgått. Det har tillskapats nya insatser lokalt och ett aktivt arbete har gjort kopplat till att följa upp den externt köpta vården och omförhandla avtal. Det har också gjort ett framgångsrikt arbete inom Stöd och service verksamhetsområde kopplat till bemanningsplanering inom egenregion för att klara av uppdragen inom budget. En positiv effekt som kan ses inom individ- och familjeomsorgen är att antalet hushåll som avslutats mot arbete eller studier har ökat från 8,1% under 2023 till 9,7% under 2024.

Under året har budgeten varit i balans men det krävs fortsatt arbete med implementering av de åtgärder som påbörjats. En annan utmaning under året har varit höjda priser inom flera områden som fördyrar verksamheternas arbete.

1.2 Varselbesked och omställning av verksamhet

Kommunstyrelsen gav den 18 mars 2024 kommundirektören i uppdrag att utifrån beslut om varsel om 50 personer för hela kommunen ta fram förslag på en ny organisation, definiera vilka roller och funktioner som ska finnas i den nya organisationen samt hantera den arbetsbristsituation som uppstår. Parallellt fick nämnderna i uppdrag att ta erforderliga beslut om nämndens omfattning och kvalitet i den mån arbetsbristen påverkar detta. Med anledning av detta har genomlysning av socialnämndens verksamheter skett och riskanalyser genomförts.

Åtgärdspaketen handlar om både rena neddragningar, effektiviseringar och omställning av verksamhet. Detta innebär bland annat nedläggning av den dagliga verksamheten som driver kommunens kafeteria, minskat språkstöd, uppsägning av avtal gällande personligt ombud, samt förslag på effektiviseringar och omställningar till nya arbetssätt genom välfärdsteknik.

Ett alternativ till uppsägning på grund av arbetsbrist var att ta fram andra åtgärder av bestående karaktär som ger samma besparing. Ett intensivt arbete har genomförts för att identifiera ytterligare åtgärder som kan innebära besparingar. Det ursprungliga beslutet om varsel av 50 tjänster landade slutligen i 43 tjänster. I början av juni lämnades besked till medarbetare som antingen erbjuds annan tjänst eller som blivit uppsagd. Inom socialnämnden var det följande roller som minskar till antalet: anhörigkonsulent, samordnare, språkmedhjälpare och arbetslivskonsulent.

1.3 Strategiskt arbete för att möta förvaltningens lokalbehov

Inom hemtjänsten har det under första kvartalet tagits fram en särskild åtgärdsplan för att bland annat klara det dagliga behovet av särskilt boende platser. Det är tydligt i verksamheten att antalet äldre ökar. Planering och arbete inför uppförandet av det nya äldreboendet Älgen fortlöper, men eftersom det kommer att ta minst två år innan nya platser tillskapas arbetas det aktivt inom förvaltningen att hitta kompenserande åtgärder för att klara uppdraget. Det aktuella läget är att flera äldre står i kö till särskilt boende, de flesta väntar på demensboendeplats. Det har i perioder varit brist på korttidsplatser när personer behöver komma från sjukhus men av olika anledningar inte kan flytta hem, exempelvis i väntan på en bostadsanpassning. Utifrån detta har två nya lägenheter möblerats för att kunna erbjuda annat tillfälligt boende där hemtjänsten sedan ger stödet. En mindre ombyggnation har genomförts på Birkagården för att tillskapa dessa platser.

Även inom stöd och service sker ett aktivt arbete utifrån verksamhetsområdets lokalbehov i väntan på att kunna påbörja ny- och ombyggnationer. Inom stöd och service har det genomförts en kartläggning och uppföljning så att befintligt boende matchar individens behov. Med anledning av denna uppföljning så har vissa flyttar genomförts. Det sker även planeringar inför uppförandet av nya gruppboendet Tyketorp men även inför flytt av verksamhet från Älgstigens korttidsboende. Under 2024 har även flyttar genomförts inom daglig verksamhet. Inom individ- och familjeomsorgen är bristen på enrumslägenheter en utmaning kopplat till att skapa fler boenden med stöd lokalt för att undvika externa placeringar.

1.4 Hemmaplanslösningar

Inom stöd och service har arbetet med hemmaplansalternativ fortsatt, det som utmanar särskilt inom det området är, likt i 1.3 lokalfrågorna för att kunna möta upp fler behov på hemmaplan. Det genomförs en intern kartläggning med att hitta rätt boendeform utifrån stödbehov som redan har inneburit flytt både för personer som kan bo mer självständigt men även för personer som är i behov av större dagligt stöd. Arbetet med hemmaplanslösningar för de externa placeringarna har gett resultat där både externa placeringar kunnat avslutas och nya behov av placeringar externt har kunnat undvikas och andra bättre alternativ för både person och ekonomi har tagits fram. Det har även skett omförhandlingar av avtal som inneburit minskade kostnader.

Inom individ- och familjeomsorgen pågår ett åtgärdsarbete för att utveckla insatserna till barn och familjer i behov för att bättre kunna möta upp på hemmaplan som alternativ till placering. Ett aktivt arbete har bedrivits för att skapa verksamhetslägenheter och på så sätt möjliggöra hemtagning av externa placeringar. Antalet köpta vårdlösningar har reducerats för barn och unga, under 2024 har 4 placeringar i HVB kunnat arbetas hem eller ersättas av annan vård. Under 2023 köptes totalt 3 190 vårddyggn och under 2024 köptes totalt 2 704 vårddyggn, vilket innebär en minskning med 15%.

1.5 Omställning ny socialtjänstlag och omorganisering

Den nya socialtjänstlagen väntas träda i kraft i juli 2025 vilket innebär att vi behöver ställa om till nya förebyggande, tillgängliga, tillitsskapande, jämställda och kunskapsbaserade arbetssätt. Arbetet pågår med att kartlägga befintliga arbetssätt och kompetenser inom individ- och familjeomsorgen samt att skapa en struktur för att kunna utforma verksamheten så att det speglar krav och förväntningar i den kommande lagstiftningen. I omställningen erhåller socialförvaltningen statsbidrag under 2024 om totalt 650 000 kr för kartläggning över behov samt analys.

I och med att en av enhetscheferna valt att lämna sin tjänst inom individ- och familjeomsorgen har organisatoriska förändringar kopplat till ny socialtjänstlag arbetats fram. Tjänsten för enhetschefen kommer inte att återbesättas utan förändringar kommer att ske kring utformningen av individ- och familjeomsorgen som kommer att bestå av två enheter istället för tre. Barn och familj utgör fortsatt en enhet och Vuxen utgör en enhet. Biståndshandläggningen kopplat till äldreomsorgen har flyttats till vård och omsorg och LSS-handläggningen landar fortsättningsvis in under stöd och service. Förändringarna ger goda förutsättningar att lägga en grund för hur vi bygger upp en gemensam tydlig verksamhet inom första linjen. Anledningarna till förändringsarbetet kan sammanfattas med att vi går emot stora omställningar som kräver ett mer förebyggande arbete, tidiga insatser och mer personcentrerad vård. Information har getts till fackförbunden och riskanalyser för förändringarna har genomförts.

Arbetet är påbörjat genom flera genomförda workshops på ledningsnivå och arbetet med omställning mot ny socialtjänstlag och Nära vård har flätats samman.

1.6 Framsteg och utmaningar i användning av digitalisering

I omställningen mot Nära vård men också som en effekt av arbete med ekonomiska åtgärder har ett framgångsrikt arbete bedrivits kopplat till användning av välfärdsteknik. För att skapa effektivitet och ge ökade förutsättningar till självständighet för enskilda samt att fortsatt kunna utföra grunduppdraget är välfärdsteknik en viktig nyckel. Med anledning av det besparingsarbete som nu genomförs har arbetet med att införa välfärdsteknik som stöd intensifierats, exempelvis kopplat till arbetet med nattkameror, övergången till digitala inköp, införandet av läkemedelsautomater och förarbete till digital hemtjänst. Vi kan redan se flertalet positiva effekter kopplat till användning av välfärdsteknik och exempelvis läkemedelsautomaterna märker vi att det har fungerat väl för många av våra hemtjänsttagare med minskat antal läkemedelsavvikelser och att planeringens förutsättningar förbättras utifrån minskad sårbarhet utifrån delegeringar.

Vid omställningar finns det samtidigt risker och utmaningar kopplat till nya arbetssätt. Vi har kunnat se att användningen av läkemedelsskåp har inneburit utmaningar samt att flertalet läkemedelsskåp behövs brytas upp vid driftsstopp för att komma åt läkemedel. Detta i sin tur innebär onödiga kostnader och merarbete i en redan pressad situation bemanningsmässigt. Arbete pågår för att komma till rätta med arbetssätt och rutiner vid driftsstopp samt för att undvika oplanerade driftsstopp helt.

1.7 Yttre hot och störningar

Hot och störningar har blivit allt vanligare och under 2024 har bland annat telefoniavbrott, bluffmejl, störningar i trygghetslarmen och strömavbrott som påverkat våra digitala låssystem förekommit. Med anledning av den ökade hotbilden sker ett återkommande arbete för att höja säkerheten både i system och arbetssätt. Det har genomförts utbildningar, bland annat för att höja kompetens kopplat till informationssäkerhet och bearbetning av rutiner för att säkerställa utförandet och kvalitet även under avbrott. Det har även genomförts scenarioövningar tillsammans med medarbetare och chefer inom samtliga verksamhetsområden under 2024. Dessa scenarioövningar genomfördes med hjälp av ett riktat statsbidrag för att höja beredskap inom socialtjänst och hälso- och sjukvård.

1.8 Arbete med forandet av krigsorganisation

Under 2024 har arbetet med forandet av krigsorganisation genomförts med bland annat förarbete inför krigsplaceringar av kritiska roller. Socialförvaltningen har fått stöd från andra professioner i kommunen för att arbete med ett statsbidrag för ökad beredskap inom socialtjänst och hälso- och sjukvården. Detta arbete har genomförts bland annat kopplat

till utbildning och övning, upprätta krigsorganisation och göra investeringar för att skapa en robust och motståndskraftig organisation. Socialförvaltningen har erhållit strax över 600 000 kr för att genomföra arbetet. För detta bidrag har även krislådor köpts in för att bättre rusta enheterna vid störningar och avbrott.

Socialförvaltningen deltar även i en forskningsstudie som länsstyrelsen samordnar om krigsberedskap.

1.9 Arbete med avvikelser

Socialnämnden gav under hösten 2023 förvaltningen i uppdrag att skapa en gemensam process för hantering av avvikelser och utgå ifrån användarperspektiv. Resultatet i form av en ny process och genomarbetade rutiner och utbildningar presenterades för nämnd och chefer under tertial 1. Sedan årsskiftet till 2024 används ett nytt system för att registrera och utreda avvikelser vilket ger en bättre möjlighet att ta ut statistik och analysera avvikelserna. Varje tertial samlas chefernas analyser in kopplat till deras avvikelser för perioden vilken är en del av det nya arbetssättet. I socialförvaltningens egenkontroll som genomfördes i november går det att se att arbete med avvikelser och uppföljning av dessa sker på ett mer strukturerat sätt än tidigare. Utvecklingsarbete inom detta område fortlöper även under 2025.

1.10 Utökad samverkan med civilsamhälle och föreningar

Ytterligare ett arbete som sedan länge pågått men som nu intensifierats är socialförvaltningens samverkan med civilsamhället och föreningar. För att fortsatt kunna bedriva verksamhet i exempelvis Seniorcenter så är samarbetet med våra lokala pensionärsföreningar både viktigt och uppskattat. Ett statsbidrag som har utlysts riktat till föreningar är kopplat till ofrivillig ensamhet vilket förvaltningen och föreningarna har ett nära samarbete kring. Den 4 oktober genomfördes en seniordag där näringslivet på olika sätt deltog och bidrog med att informera om sin verksamhet riktat mot den äldre målgruppen. Den 16 september genomfördes en eftermiddag kring psykisk hälsa vilket kommunen genomförde i samverkan med FUB vilket är ytterligare ett exempel på utökad samverkan.

2 Internkontroll

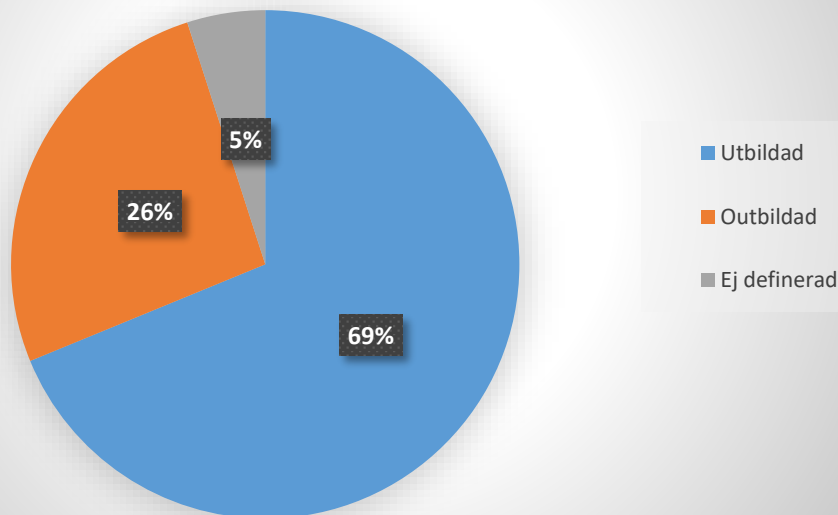
2.1 Kompetensförsörjning

Andel utbildad personal

I diagrammen nedan presenteras statistik över utbildningsnivån både inom hela socialförvaltningen men även med fokus på just omsorgspersonal med anledning av kompetensutmaningen framåt. I jämförelse med samma period 2023 har andelen utbildad personal ökat från 64% (2023) till nuvarande 69%. Vi kan också se att andelen ”ej definierade” är oförändrad från föregående år på 5%.

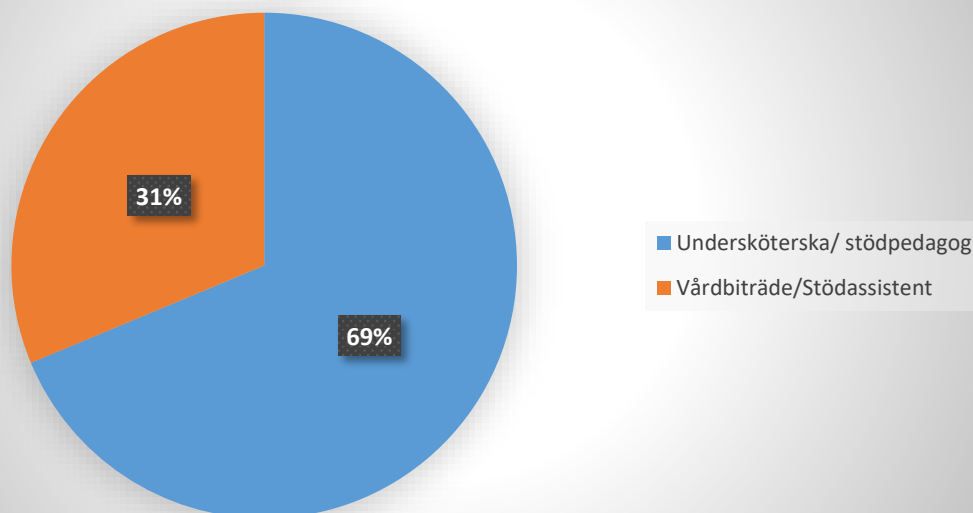

Utbildningsnivå inom hela socialförvaltningen

"Ej definierade" är exempelvis administratörer, bemanningsplanerare, samordnare och personliga assistenter.

Utbildningsnivå omsorgspersonal

Bara i jämförelse mellan tertial 1 och 2 kan vi se en positiv trend med en ökning om 4% på bland undersköterska/stödpedagog. En del av denna förändring grundar sig dock inte i personalomsättning, inom stöd och service har en genomgång gjorts av roller och titlar för att säkerställa att det står rätt i personalsystemet. I jämförelse mellan åren så kan vi se att andelen utbildad omsorgspersonal med titeln stödpedagog eller undersköterska har ökat från 64% till 69% vilket är en positiv utveckling. Bland tillsvidareanställd personal kan vi se att utbildningsnivån är relativt hög men för att locka fler inom vård och omsorg att studera vidare är kommunen med i "Äldreomsorgslyftet" vilket innebär en statlig kompensation för lön under studietid. Den utmaningen som förvaltningen står inför är kopplat till utbildningsnivå bland timvikarier som är avsevärt lägre. Ny jämförelse har inte gjorts nu, men den senaste jämförelsen som gjordes visar att närmare 80% av timanställda är utbildade.

Andel fast personal och andel timanställda

Av tabellen nedan att döma kan vi se en minskning av antal årsarbetare inom samtliga kategorier, vilket går att härleda till resultatet av ekonomiska åtgärder. Denna minskning sker trots att socialförvaltningen har tagit över personal och arbetsuppgifter från kommunstyrelseförvaltningen kopplat till bemanningsplanering. Minskningen av personal sker även trots att volymerna exempelvis inom hemtjänst ökar. Sammanfattningsvis så har det genomförts ett stora effektiviseringar inom hela socialförvaltningen.

Kategori	Utfall 2024	Utfall 2023	Förändring
Tillsvidareanställda omräknat till årsarbetare – 1/1–31/12	287,8	292,5	-4,7
Visstidsanställda omräknat till årsarbetare – 1/1–31/12	11,4	16,3	-4,9
Timtid omräknat till årsarbetare, perioden 1/1 – 31/12	73,1	75,5	-2,4

Sjukfrånvaro

Kopplat till arbete med frisknärvaro kan vi se en försämring på totalen i jämförelse med föregående år. Den höjda sjukfrånvaron går att härleda till en ökning på 1,1% bland långtidssjukskrivningarna. Inom övriga intervaller har sjukfrånvaron minskat vilket visar på en positiv utveckling i minskad korttidsfrånvaro.

2024				2023			
Total	Dag 1-14	Dag 15-90	Dag 91-	Total	Dag 1-14	Dag 15-90	Dag 91-
10,7	4,3%	1,5%	4,9%	10,1	4,4%	1,9%	3,8%

Det pågår olika former av aktiviteter och åtgärder på såväl grupp som individnivå. På individnivå arbetar man exempelvis med att identifiera personer med återkommande korttidsfrånvaro och genomföra hälsosamtal. Det sker ett mer aktivt uppsökande arbete från chef vid sjukanmälan och inom hälso- och sjukvården genomförs fyrfältssamtal för att säkerställa god arbetsbelastning. På gruppnivå finns det exempel inom socialförvaltningen där det görs gemensam kartläggning och åtgärder med stöd från HR eller med hjälp av företagshälsovården. Det anställningsstopp som rådde under 2024 har inneburit att flera tjänster inte tillsatts vilket innebär en mycket hög arbetsbelastning inom exempelvis Individ- och familjeomsorgen. Situationen med en ny organisation och varsel har också skapat oro vilket påverkar sjukfrånvaron.

3 Uppföljning av fullmäktiges uppdrag till nämnden

Kommunfullmäktige har fastställt följande långsiktiga mål för Söderköpings kommun.

- 1. Skapa en hållbar och ansvarsfull ekonomi, genom ett långsiktigt och kontinuerligt effektiviseringsarbete samt prioriteringar.**

Alla verksamhetsområden inom socialförvaltningen har arbetat med såväl redan pågående åtgärder och med att ta fram nya effektiviserings- och besparingsåtgärder under 2024. Arbetet följs upp varje månad utifrån såväl ekonomi och process i arbetet. Särskild rapport av status i arbetet med åtgärder ges vid varje nämnd kopplat till den ekonomiska

uppföljningen. Under första kvartalet har två särskilda åtgärdsplaner tagits fram för individ- och familjeomsorgen samt den kommunala hemtjänsten. Under 2024 har det bedrivits ett aktivt arbete utifrån beslutade besparingar och nämndens uppdragsplan inom varje verksamhetsområde. Socialchef leder det övergripande uppdraget, och inom varje verksamhetsområde är det verksamhetschef som tillsammans med enhetschefer kontinuerligt leder, driver och följer upp arbetet inom sina områden. Inom individ- och familjeomsorgen har ett nytt förbättrat arbete införts för att tillse att köpta vårdlösningar sker inom budgetram. Det sker även riktade uppföljningar för personer med hyresskuld till kommunen. Stöd och service beskriver även vikten av det nära samarbetet mellan bemanningsplanerare, enhetschef och medarbetare för att skapa effektiva scheman. Varje månad får varje verksamhetsområde stöd av ekonomisk controller i att följa den ekonomiska utvecklingen.

2. Begränsa kommunens miljöpåverkan med fokus på minskad resursförbrukning och minskade utsläpp.

Det har skett flyttar inom våra verksamheter och då har man i första hand återanvänt begagnade möbler och inventarier vilket både sparar på ekonomi och miljö. I planeringen av nya digitala insatser finns en positiv miljöeffekt utifrån att behovet av dagliga resor minskar. Vid övergången till digitala inköp och kyld mat har de dagliga matrundorna minskade från 23 till 4 dagliga rundor vilket är en stor förändring och minskar behovet av bilresor. Ytterligare en omställning som har inneburit en minskning av antalet resor är införandet av läkemedelsautomaterna. Detta införande innebär en minskning på 60 besök och användning av 14 bilar dagligen.

Inom individ- och familjeomsorgen har en inventering genomförts av tjänstebilar, varvid bedömning har gjorts att en minskning av en tjänstebil var möjlig. Inom både vård och omsorg och stöd och service är bemanningsplanerare delaktiga i arbetet med samåkning.

3. Säkerställa en inkluderande och likvärdig utbildning av hög kvalitet och främja livslångt lärande för alla.

Inom det regionala arbetet pågår ett arbete med att ta fram en gemensam samverkansmodell, vilket är en viktig grund i arbetet med tidiga insatser och hur vi kan erbjuda olika former av stöd samordnat lättillgängligt och tidigt. I och med ekonomiska åtgärder har dock individ- och familjeomsorgen haft svårigheter med att nå deras uppsatta mål då områdets resurser inte räckt för att bemanna Familjeteamet och Ungdomshälsan i den omfattning som skulle behövas. Inom stöd och service har utbildningssatsningen alternativt kompletterande kommunikation AKK genomförts och instruktörsutbildning för hur man använder ”samtalsmatta” vilket främjar brukarmedverkan i våra verksamheter. Likaså utbildningen gällandes bemötande och lågaffektivt bemötande i Evicomp. Inom socialförvaltningen arrangeras såväl digitala och fysiska interna fortbildningar. Vi kan dock se att antalet utbildningstimmar för personal sjunker vilket är kopplat till ekonomiska besparingar och i socialförvaltningens egenkontroll skattar enhetscheferna att kompetensen blivit lägre inom följande områden under 2024: demens, palliativ vård, lågaffektivt bemötande, våld i nära relationer, hjärt- och lungräddning, brand, dokumentation samt basala hygienrutiner och klädregler vilket är ett tecken på att det har skapats en utbildningsskuld.

4. Bidra till att alla kommunmedlemmar kan leva hälsosamma liv samt uppleva välbefinnande och trygghet.

Socialnämnden har det yttersta ansvaret för att fånga upp barn och ungdomar som är i behov av stöd och hjälp utifrån svåra situationer. Under 2024 har det varit prioriterat att utveckla arbetet för att ännu bättre kunna svara och möta upp med hemmaplansalternativ

till barn och familjer i behov av stöd. Det har också påbörjats ett arbete inför omställningen till en ny socialtjänstlag där man särskilt lyfter fram vikten av att vara mer proaktiv och förebyggande i arbetet och åtgärderna.

Inom daglig verksamhet pågår projekt gällande "hälsan spelar roll". Ambitionen var att starta upp detta projekt för boende under 2024 men detta får senareläggas på grund av ekonomiska besparingar på grund av utbildningskostnaden för nya kursledare. Inom både vård och omsorg och stöd och service sker det aktiv uppmuntring till fysisk och social aktivitet i det dagliga livet. Seniorcenter är ett exempel på en verksamhet riktad mot äldre vars huvudfokus är att bidra till hälsosamma liv.

Inom hälso- och sjukvården har det inletts ett förarbete för att utveckla förebyggande rehabiliterande arbete, Prehab, vilket är riktat till äldre i syfte att bibehålla eller öka den egna självständigheten och hälsan.

5. Säkerställa ett lyhört, öppet och transparent förhållningssätt på alla nivåer.

Inom förvaltningen finns en strävan att ha ett öppet klimat där vi uppmuntrar till dialog för att kunna tillvara medarbetare och medborgares synpunkter, vilket bland annat efterfrågas under verksamhetsuppföljningar. Under 2024 har det pågått ett förbättringsarbete kopplat till avvikelshantering, där återkoppling och samtal med medarbetare, berörda brukare och/eller anhöriga har lyfts som förbättringsåtgärder. En gemensam avvikelsegrupp har skapats med representanter från systemförvaltning och samtliga verksamhetsområden. Flera verksamheters APT har besökts av socialchef i syfte att föra dialog kring det ekonomiska läget och besparingsåtgärder, dessa dialoger kommer fortgå även in i 2025.

Socialnämnden deltar även i nationella brukarundersökningar för att kunna arbeta med resultat baserat på brukarens feedback. Utifrån svaren i brukarenkäten så utformas verksamhetsmål och arbete. Brukarråd erbjuds inom respektive LSS-verksamhet för att skapa ett forum för dialogen.

Aktivt arbete har skett och kommer att fortlöpa för införande av medborgartjänster.

3.1 Nämnder och kommunstyrelse har av fullmäktige fått i uppdrag att för 2024:

- 1. Nämnder och Kommunstyrelse får i uppdrag att aktivt verka för ökad valfrihet genom att utveckla förutsättningarna för både kommunala och privata aktörer i sund konkurrens.**

Vi har upphandlat Söderköpings största äldreboende, Storängen och ny utförare påbörjade sitt uppdrag 1 september 2024. Under 2024 har det även genomförts en upphandling av läkemedelsautomat. I arbetet med att ställa om till digitala inköp har informationsmaterial tagits fram över vilka möjligheter som finns, detta för att synliggöra alternativ för de äldre att handla i olika affärer. Socialförvaltningen har representanter som deltar i kommunens upphandlingsnätverk för att säkerställa sund konkurrens och rättssäkerhet i upphandlingssituationer. Kopplat till de befintliga privata aktörerna, näringsliv och civilsamhälle finns samarbete. Det genomförs gemensamma kvalitetsdialoger, där privat och kommunalt driven verksamhet tillsammans träffas och diskuterar kvalitetsfrågor av olika slag.

- 2. Nämnder och Kommunstyrelse får i uppdrag att öka användandet av digitaliseringens möjligheter för förbättrad service till medborgare samt fortsatt verksamhetsutveckling och effektivisering.**

Ett ständigt pågående arbete är att ställa om och tillvarata mer av välfärdsteknikens möjligheter. Nu senast har digitala inköp infört och digitala läkemedelsskåp samt läkemedelsautomater har installerats. Det pågår även ett fortsatt arbetet med digital tillsyn genom nattkamera och arbete har påbörjats för införande av digital hemtjänst. I höst införs medborgartjänster samt förenklad handläggning inom biståndshandläggning. Arbetet har varit tidskrävande utifrån behovet av att genomföra riskanalyser så att arbetet sker i enlighet med EU:s regler. Under 2024 deltog en av våra enhetschefer inom äldreomsorgen tillsammans med personal samt boende och anhöriga i en forskningsstudie kring användning av digitala verktyg och resultatet kan komma att komma till användning för vidare utvecklingsarbete.

3. Ytterligare beslut utifrån den i Kommunstyrelsen presenterade listan för strukturella åtgärder ska beaktas för att få en ekonomi i balans.

Arbete i enlighet med listan över strukturella åtgärder fortlöper och vissa av åtgärderna har redan gett effekt. Bland annat arbete med att utveckla hemmaplansalternativ och utvecklat arbete med välfärdsteknik. Utöver de strukturella åtgärder som beslutats har ett gediget arbete gjorts för att identifiera och genomföra ytterligare ekonomiska åtgärder. Mer går att läsa i bilagan till tertialrapporten där åtgärderna samt statusen i respektive åtgärd beskrivs.

4. Socialnämnden får i uppdrag att redovisa en åtgärdsplan för att minska nettokostnadsavvikelsen för individ- och familjeomsorg. Åtterrapporeras till Socialnämnden och Kommunstyrelsen senast 31/3 2024.

Redovisning om åtgärdsplan i enlighet med kommunstyrelsens beslut gavs i februari för både Socialnämnden och Kommunstyrelsen. Arbetet har sedan skett i enlighet med åtgärdsplanen och bedöms i stort följa planen. Mer detaljerad status av åtgärderna går att läsa i bilagan om åtgärdsarbetet.

4 Uppföljning av nämndens uppdrag till förvaltningen

4.1 Nedbrutna mål och indikatorer utifrån de långsiktiga målen

Nämnden har brutit ner de långsiktiga målen till följande nedbrutna mål för nämndens verksamhet.

Långsiktigt mål	Mål för nämndens verksamhet	Indikator	Utfall 2024	Utfall 2023
1. Skapa en hållbar och ansvarsfull ekonomi, genom ett långsiktigt och kontinuerligt effektiviseringsarbete samt prioriteringar.	Alla verksamheter har en god ekonomisk hushållning och följer tilldelad budget.	Nettokostnadsavvikelse	+ 1,3% (Mål: 0–1,5%)	-11%

2. Begränsa kommunens miljöpåverkan med fokus på minskad resursförbrukning och minskade utsläpp.	Begränsa miljöpåverkan genom medvetenhet vid genomförande av verksamhetsutveckling.	Förvaltningen återredovisar arbetet med omställningen, se kap 3 punkt 2.	Pågående arbete.	Ny indikator.
3. Säkerställa en inkluderande och likvärdig utbildning av hög kvalitet och främja livslångt lärande för alla.	Barn, unga och deras familjer ges tidiga och samordnade insatser, till exempel i form av föräldrastöd och främjande samt förebyggande insatser, i syfte att förbättra barn och ungas välmående.	Antal elever med högre än 50% frånvaro.	20 (lä 23/24) (Mål: Färre än 12)	36 (lä 22/23)
Bedömning och analys utifrån måluppfyllelse: Trots en kraftig reduktion av antal elever med hög frånvaro uppnås inte målet. Detta visar att målsättningen är väldigt högt satt. Vi kan se en positiv utveckling genom resultatet vilket enligt Barn- och utbildningsförvaltningen bland annat härleds till att skolorna, framförallt Ramunder, aktivt har arbetat med frånvaron och att stärka arbetet utifrån de rutiner som finns. Bakomliggande faktorer kan vara förbättrat särskilt stöd samt att nya rutiner för uppföljning och utredning av frånvaro fått god effekt. Såväl elevhälsa som skolorna kommer att arbeta med närvaro som prioriterat mål under läsåret 24/25 i alla åldrar. I samarbete med Linköpings universitet och fyra andra Östgötakommuner kommer ett forskningsprojekt inledas med start i augusti för att bedriva forskning och utveckla metoder för att stärka närvaroarbetet.				
4. Bidra till att kommuninvånarna kan leva hälsosamma liv samt uppleva välbefinnande och trygghet.	De som är i behov av nämndens verksamheter är nöjda med sin omsorg och upplever trygghet.	Brukaren känner sig trygg med alla i personalen, andel (%) sammanvägt resultat från genomförda brukarundersökningar.	83,6% (2024) (Mål: Bättre än föregående år.)	78,4 % (2023) 76,6 % (2022)
Resultatet bygger på följande frågor: Brukarbedömning servicebostad LSS - Brukaren känner sig trygg med alla i personalen, Brukarbedömning gruppboende LSS - Brukaren känner sig trygg med alla i personalen, Brukarbedömning daglig verksamhet LSS - Brukaren känner sig trygg med alla i personalen, Äldre om hemtjänst - Hur tryggt eller otryggt känns det att bo hemma med stöd från hemtjänsten? Äldre om säbo- Hur tryggt eller otryggt känns det att bo på ditt äldreboende? Kommentar: Vi kan se att resultatet har ökat i brukarundersökningarna på de frågor som handlar om trygghet. Särskilt anmärkningsvärt är att 97% uppger att de upplever att det är mycket eller ganska tryggt på deras särskilda boende för äldre. I väntan på dessa resultat fortgår ett kontinuerligt arbete med avvikelshantering.				

5. Säkerställa ett lyhört, öppet och transparent arbetssätt på alla nivåer.	Brukare, boende och patienter i nämndens verksamheter bemöts på ett lyhört och transparent sätt med god digital tillgänglighet.	Systematisk analys av avvikelser med fokus på anledningar/orsaker som anges för att avsluta en utredning. (- Utredning avslutas utan åtgärd - Utredning avslutas och skickas till annan (ex region, HSL, privat) - Utredning avslutas med åtgärd - Utredning avslutas med anmälan till IVO)	668 avvikelser avslutade med åtgärd 126 avvikelser avslutade utan åtgärd 3 avvikelser avslutas och skickas till annan (ex region, HSL, privat) 1 avvikelser avslutas med anmälan till IVO) (Mål: Bättre än föregående år.)	Nytt mål och system, men vi kan se att antalet registrerade avvikelser har minskat vilket visar att arbetet ger effekt.

Bedömning och analys utifrån måluppfyllelse: Vid stickprov i avvikelshanteringssystemet är upplevelsen att de allra flesta avvikelser registreras med korrekt avslutsorsak, men att det finns exempel på avvikelser som bland annat skickas till annan vårdgivare eller avslutas med åtgärd trots att det inte framgår som avslutsorsak. Totalt registrerades 1856 avvikelser under 2024, av dessa registrerades 782 inom hemtjänsten som under 2024 hanterade flest avvikelser. 686 stycken av de registrerade avvikelserna handlar om olika typer av felaktig läkemedelshandtering, därefter är det förflyttning och transport (*där fall ingår*) som är näst störst i storleksordningen med totalt 414 registrerade rapporter. Under 2023 registrerades 2509 avvikelser vilket innebär att antalet registrerade avvikelser har minskat med 26%. Av den egenkontrollen som har genomförts är enhetschefernas uppfattning att kunskapen bland medarbetare om vad avvikelser är god och det visar även den undersökning som genomfördes bland medarbetare för att utveckla avvikelseprocessen. Utifrån dessa svar är det rimligt att utgå ifrån att antalet faktiska händelser som innebär en avvikelse har minskat. Detta är syftet med avvikelshantering, att antalet avvikelser successivt ska minska i och med att åtgärdande och förebyggande arbete sker.

Enhetscheferna beskriver också i sina analyser av tertialens avvikelser att läkemedelsavvikelser är de vanligaste men även fall och utåtagerande beteende är vanligt förekommande. Inom individ och familjeomsorgen har det genomförts en Lex Sarah utredning kopplat till ett fall av suicid vid en extern placering. Gällande antalet avvikelser som avslutas utan åtgärd uppger enhetscheferna att det oftast är kopplat till felskrivna rapporter, personalärende eller att det inte är avvikelser som är registrerade. Det kan också bli missvisande eftersom det inte går att avsluta avvikelser med åtgärd när det exempelvis istället hanteras i Senior alert. Flera enhetschefer uppger att en faktisk avvikelse aldrig avslutas utan åtgärd. När det kommer till medarbetares delaktighet uppger flera enhetschefer att de diskuterar och analyserar tillsammans under APT, och att avvikelser har använts som diskussionsunderlag både i grupp och enskilt.

4.2 Mål och indikatorer utifrån identifierade utvecklingsområden

Mål för nämndens verksamhet	Indikator	Utfall 2024	Mål 2024
Omställningen till ny socialtjänstlag – förvaltningens arbete ska genomsyras av omställningen till ny socialtjänstlag.	Förvaltningen återredovisar arbetet med omställningen.	Omställningen påbörjad, se kommentar.	Genomfört
Bedömning och analys utifrån måluppfyllelse: Arbetet har påbörjats med kartläggning över behov och analys. Vi ingår i NUSO arbetet, som är nationellt arbete kopplat till barn- och ungdomsvården där övergripande kartläggning har genomförts med ett gott kunskapsunderlag att använda framåt för att arbeta mer kunskapsbaserat. Arbetet med hemmaplansalternativ och att utveckla våra insatser för att bättre kunna möta upp behoven är ytterligare en del i omställningen. Inom äldreomsorgen pågår flera omställningar, exempelvis reviderades riktlinjer under 2024 för att rikta våra insatser till de med störst behov, förebyggande arbete på seniorcenter och förarbete kopplat till att bedöma vilka insatser som kan vara lämpligt att erbjuda utan föregående biståndsprövning vilket går i linje med den nya socialtjänstlagen. Det har under året genomförts dialog och workshop i ledningsgrupp tillsammans med nyckelpersoner i omställningen samt information till socialnämnd, barn- och utbildningsnämnd, kommunledningsgrupp och riktat till medarbetare som blir särskilt berörda av omställningen. Utöver detta har flera medarbetare deltagit i länsgemensamma dialoger för omställningen som Forskning och utveckling har genomfört i Linköping. Under dessa dialoger har det framgått att vi ligger i fas med omställningen utifrån vårt lokala arbete. Det går att läsa mer om förändringar exempelvis kopplat till organisering under 1.5.			
Individstärkande trygghet – tillvarata och möjliggöra den enskildes självständighet i syfte att förstärka hälsofrämjande och förebyggande arbete i omställningen till en personcentrerad Nära vård.	Förvaltningen återredovisar arbetet med omställningen.	Omställningen påbörjad, se kommentar.	Utvecklingsarbete genomfört.
Bedömning och analys utifrån måluppfyllelse: Arbetet som bedrivs för att tillvarata välfärdsteknikens möjligheter. Ett exempel på detta är läkemedelsautomaterna som under tertial 2 har implementerats med goda resultat vilket är en del i den hälsofrämjande och individstärkande tryggheten. Det har även genomförts arbete för att förbättra processen vid hemgång från korttidsboende där hälso- och sjukvården, vård och omsorg samt biståndshandläggarna har varit engagerade. Ett samarbetsavtal tecknades innan sommaren mellan Valdemarsvik och Söderköping i syfte att kunna hjälpa varandra med korttidsplatser, vilket gör att vårdflödet kan fungera bättre då vi i Söderköping har ett underskott på vårdplatser. Det pågår även en dialog med Region Östergötland om hur vi ska gå vidare för att ge förutsättningar även för Söderköpingsbon att få tillgång till närvårdsplatser. Det finns också upparbetade forum för dialog med regionen där avvikelser, behov och tankar om gemensam utveckling framåt lyfts samt en god samverkan med vår vårdcentral i kommunen. Flera av de strategiska åtgärderna bidrar också till att förbättra förutsättningarna för individstärkande trygghet, exempelvis ger flera av åtgärderna bättre förutsättningar till att planera för ökad självständighet och ökad kontinuitet i vården. Det pågår gemensamt arbete med pensionärsföreningarna för att förebygga ofrivillig ensamhet och seniorcenters arbete är också viktiga delar som går under benämningen: Projekt sällskap. Med hjälp av bidrag för psykisk hälsa lyftes LSS målgrupp i föreläsning/dialog den 16 september i samverkan med FUB samt genomförande av en mycket uppskattad Senordag som riktade sig mot den äldre målgruppen.			

Mål för nämndens verksamhet	Indikator	Utfall 2024	Mål 2024
Båda dessa dagar syftar till att sprida information om mötesplatser och möjligheter till stöd som finns i samhället. Inom individ- och familjeomsorgen samt stöd och service har det under 2024 bedrivits gemensamt arbete för att hitta bättre hemmaplanslösningar som stärker individernas egna förmågor.			
Rätt kompetens på rätt plats	Förvaltningen återredovisar utvecklingsarbete kring kompetensförsörjningen.	Utvecklingsarbete pågår.	Utvecklingsarbete genomfört.
Bedömning och analys utifrån måluppfyllelse: Det har gjorts arbete med att se över roller inom flera verksamheter och en inventering har gjorts i personalsystem för att rätt person har rätt benämning. Inom hemtjänsten görs ett arbete för att bemanna upp och hitta rätt nivå för en stabil grundbemanning och använda "Äldreomsorgslyftet" i den mån det går. Nationellt och regionalt pågår arbete med Yrkesresan vilket inledningsvis riktar sig mot socialtjänst, men kommer byggas på med ytterligare områden för äldreomsorg och LSS. När det gäller omställningsarbetet till nya arbetssätt och användandet av välfärdsteknik så handlar det i grunden om att använda rätt personal på rätt plats. Inom stöd och service pågår satsning på kompetenshöjande insatser kring kommunikation. Området har också skapat uppdragsbeskrivningar för att tydliggöra ansvaret i de olika yrkesrollerna. I det dagliga arbetet, både inom vård och omsorg och stöd och service fördelar bemanningsplanerarna kompetensen till rätt verksamhet och till rätt brukare. Upplevelsen av att ansvaret för bemanningsplanering har förflyttats närmare verksamheterna är mycket god och visar på flera positiva effekter. Ett nytt koncept testades inom Hälso- och sjukvården under sommaren med förstärkning genom omvårdnadsassistenter, vilket är medarbetare som studerar till sjuksköterska.			
Kompetensutveckling - utifrån ökad kvalitet till individ.	Sammanvägt resultat från följande frågeställningar i genomförda medarbetarenkäter: "Jag upplever att det finns goda möjligheter för mig att utvecklas i mitt arbete" "Jag känner att det finns möjligheter att få utbildning om jag behöver det" Andel positiva svar.	Ej nytt resultat för 2024, genomförs vartannat år. 48,5% (2023) 35,5% (2022)	Bättre än föregående år.

4.3 Uppföljning av övriga uppdrag från nämnden

Det åligger nämndens ansvar att bedriva arbete i linje med antagna kommunövergripande styrande dokument. Särskilt fokus under 2024 läggs på arbetet med bostadsanpassning:

4.3.1 Uppdrag till förvaltningen med anledning av "Riktlinjer för bostadsanpassning" (KF 2022-09-28)

1. Utredda möjligheten till "Bostad först"

Under 2024 har möten genomförts tillsammans med Ramunderstaden. Vid dessa möten har dialog kring arbetsmetoden ”Bostad först” förts och ytterligare information är inhämtat från bland annat Norrköpings kommun och Hyresbostäder. Det kan konstateras att metoden har stora kvalitativa fördelar men att det krävs ett omfattande resurstillskott för att vara genomförbar i Söderköping. Att prioritera bort annat inom Individ och familjeomsorgen för att möjliggörainförandet av ”Bostad först” bedöms inte vara möjligt vilket innebär att metoden inte är möjlig att införa under nuvarande förutsättningar. Slutredovisning av uppdraget beräknas ske vid socialnämndens sammanträde den 25 februari 2025.

2. Utreda införande av hyresgarantier

Utredning över för- och nackdelar med hyresgarantier är genomförd under inledningen av 2024. Utredningen kommer presenterades till nämnden mot slutet av 2024 och beslut fattades att det inte föreligger förutsättningar att införa hyresgarantier i Söderköping i nuläget.

3. Översyn av andra handskontrakt

Ett arbete har genomförts för att ansvaret för hyresgäster som har socialförvaltningen som hyresvärd ska minska. Det har genomförts besiktningar och ställningstagande från Ramunderstaden kring vilka hyresgäster som kan få möjlighet att skriva förstahandskontrakt. Arbetet har även underlättats då Ramunderstadens styrelse beslutat att godkänna etableringsersättning som godtagbar inkomst. Arbetet planeras fortgå för att gå igenom samtliga lägenheter. Hittills har samarbete lett till att antalet andrahandskontrakt hos Ramunderstaden har reducerats från 111 stycken till 70 kontrakt under 2024. Ytterligare cirka 15 andrahandskontrakt beräknas avslutas under kvartal 1 2025. Det gemensamma arbetet fortgår med Ramunderstaden.

5 Volymer

Volymer	Utfall 2023	Utfall 2024	För - ändring	Budget 2024	Prognos T2 2024	Prognos vs utfall
Vård och omsorg	*****	*****	*****	*****	*****	*****
Korttidsplats, antal dygn	5 658	4 829	- 829	5 800	3 600	-1 229
*Antal brukare, hemtjänst, totalt	282	434	152	295	480	46
Utförda timmar hemtjänst, totalt	94 990	102 933	7 943	106 506	108 000	5 067
Hälsa- och sjukvård	*****	*****	*****	*****	*****	*****
Vårdinsatser	4 931	5 088	157	5 300	4 900	-188
Rehabiliteringsinsatser	1 549	3 061	1 512	1696	2500	-561
Stöd och Service	*****	*****	*****	*****	*****	*****
Bostad med särskild service/gruppboende	56,3	58,0	1,7	58,5	57,0	-1,0
Daglig verksamhet, antal deltagare	82,0	85,0	3,0	85,0	84,0	-1,0
Korttidsvistelse, antal dygn	21,2	132,0	110,8	20,0	115,0	-17,0
Korttidstillsyn, antal deltagare	9,8	6,0	- 3,8	8,0		-6,0
Personlig assistans	26,5	25,0	- 1,5	29,0	26,0	1,0
Ledsagarservice, antal ärenden	-	-	-	1,0	-	-
Kontaktperson, antal ärenden i snitt	40,9	44,0	3,1	45,0	43,0	-1,0
Avlösarservice i hemmet, antal ärenden	4,3	4,5	0,2	4,0	4,0	-0,5
Externa placeringar - antal dagar	3 797	3 782	- 15	4 380	3 826	44
IFO	*****	*****	*****	*****	*****	*****
Försörjningsstöd, antal hushåll	113,1	104,0	- 9,1	100,0	107,0	3,0
Familjehemsplacerade, dygn per månad i snitt	17,7	24,0	6,3	20,0	25,0	1,0
HVB barn, antal	8,8	8,0	- 0,8	6,0	7,5	-0,5
Socialt stödboende barn, antal	3,0	2,3	- 0,7	3,0	2,5	0,2
HVB vuxen, antal	0,3	1,0	0,7	1,0	3,0	2,0
Socialt stödboende vuxen, antal	1,3	3,6	2,3	3,0	5,0	1,4
Övergripande	*****	*****	*****	*****	*****	*****
Jag kan rekommendera Söderköpings kommun som arbetsgivare	3,41	3,41	-	3,5		-3,4

Antalet korttidsdygn minskade under första delen av året, för att under hösten återkomma till tidigare nivåer. På årsbasis har korttidsdygnet minskat med 15% i relation till föregående år. Anledningen bedöms vara färre utskrivningar från Vrinnevisjukhuset. Prognosen i T2 baserades på ett scenario där de lägre volymerna kvarstod, vilket inte blev fallet, vilket medförde en prognosavvikelse om 34%. Sättet att presentera antalet brukare inom hemtjänsten har ändrats, från att endast räkna med brukare med hemtjänstinsatser, till att inkluderas alla som har någon typ av insats, inklusive trygghetslarm och matdistribution, därav den stora ökningen om +152 brukare.

Antalet utförda hemtjänsttimmar har ökat med 7 943 h, en ökning med 8,3% jämfört med samma period 2023. Ökningen motsvarar befolkningsökningen av 80+ på 8%. Brukartiden landar på helåret in på knappa 49%. Under första halvåret noterades en brukartid om knappa 47%. Sommaren och hösten visar på en uppåtgående trend, där andra halvårets brukartid visar på 51%. Vårdinsatserna inom hemsjukvården ligger även på helåret något under föregående års utfall medan rehab insatserna har ökat markant.

Noterbart inom stöd och service är främst ökningen av dygn inom korttidsverksamheten. Den stora ökningen av dygn inom korttidsverksamheten beror på att två brukare under en period bott heltid på Älgen under året. Bostad med särskild service har ökat marginellt beroende på tillskapande av två nya servicelägenheter. Antalet dygn för externa placeringar tangerar föregående år. Under våren och sommaren 2023 tillkom 5 externa placeringar som kraftigt ökade antal dygn, dock ej med helårseffekt. Under 2024 har två externa placeringar avslutats och en har flyttats till IFO.

Antalet hushåll med ekonomiskt bistånd har minskat sedan 2023 (-8%) vilket även visar sig i det ekonomiska utfallet. Antalet barn placerade i familjehem har ökat medan barn

placerade på HVB och stödboende har minskat, ett utfall som ligger i linje med arbetet med hemmaplanslösningar. Antalet HVB dygn har 2024 minskat med 420 dygn (-13%) och motsvarar en ekonomisk besparing om cirka 2,1 mnkr. Minskningen av antalet dygn inom stödboende har under året uppgått till 750 dygn, en minskning med 1 100 dygn (-60%) och motsvarar kostnad om dryga 1,5 mnkr.

6 Personal

Totalt arbetad tid har jämfört med 2023 minskat med totalt -17,5 årsarbetare. Minskningen tillskrivs beslutade besparingsåtgärder och ska också ses i ljuset av ett större uppdrag 2024 relaterat till volymökningar.

Antalet tillsvidareanställda omräknat till årsarbeten har under året minskat med -4,6 årsarbeten där Individ och familjeomsorgen sticker ut med en minskning om -11,8 årsarbeten. Årets varsel och omorganisation har påverkat främst arbetsmarknadsenheten samt administrativ personal. Övriga verksamheters utfall landar i paritet med 2023 trots volymökningar, framförallt inom hemtjänsten, men också inom särskilt boende och Stöd och service. Antalet anställda personer vid årsskiftet minskar med -9 personer. Den relativt stora minskningen förklaras av att varsel och omorganisation genomfördes sent på året.

Övrig arbetad tid minskar markant jämfört med utfallet 2023, en minskning med -8 årsarbeten. Det är framförallt ersatt övertid som minskar, -5,4 årsarbeten. Merparten av minskningen tillräknas Vård och omsorg och hemtjänst. Även timtiden minskar något -2,4 årsarbeten på totalen och där den största förändringen återfinns inom arbetsmarknadsenheten, där feriejobben för skolungdomar pausades 2024 relaterat till besparingsåtgärder.

Sjukfrånvaron har ökat med +0,6 procentenheter. Vi fortsätter att fokusera på att få ned sjukfrånvaron, vilket under perioden resulterat i en marginell sänkning av korttidsfrånvaron och en minskning med -0,4%. Ökningen av totalen tillskrivs en ökning av långtidsfrånvaron som ökat med 1,1 procentenhet.

Kategori	Utfall 2024	Utfall 2023	Förändr ing
Tillsvidareanställda omvandlat till årsarbetare – 1/1-31/12	287,8	292,5	-4,6
Visstidsanställda* omvandlat till årsarbetare – 1/1-31/12	11,4	16,33	-4,9
Övrig arbetad tid omräknat till årsarbetare, perioden 1/1 – 31/12			
<i>Fyllnadstid</i>	0,3	0,6	-0,2
<i>Övertid</i>	2,2	7,6	-5,4
<i>Timtid</i>	73,1	75,5	-2,4
Totalt arbetad tid (alla kategorier), omvandlat till årsarbetare, perioden 1/1-	374,9	392,5	-17,5
Tillsvidareanställda antal personer – 31/12	432	441	-9
Visstidsanställda* antal personer – 31/12	14	16	-2
Sjukfrånvaro i % av arbetstid, tillsvidareanställda, perioden 1/1 – 31/12	10,7%	10,1%	0,6%
varav dag 1-14	4,3%	4,4%	-0,1%
varav dag 15-90	1,5%	1,9%	-0,4%
varav dag 91-	4,9%	3,8%	1,1%
Företagshälsovård, tkr jan-dec	266,4	235	31,4

7 Ekonomi

7.1 Driftsekonomi

Ekonomi (tkr)	Bokslut 2023	Utfall 2024	Budget 2024	Avvikelse vs budget	Prognos T2 2024	Utfall 2024 vs prognos T2	Utfall 2024 vs bokslut 2023	Utfall 2024 vs bokslut 2023 %
Ledning och amination	- 13 688	- 15 098	- 16 142	1 044	- 14 642	- 456	- 1 410	10,3%
Vård och omsorg	- 139 508	- 145 904	- 146 137	233	- 147 137	1 233	- 6 396	4,6%
Stöd och service	- 108 955	- 107 419	- 110 721	3 302	- 108 721	1 302	1 536	-1,4%
Individ- och familjeomsorg	- 82 116	- 77 306	- 77 242	- 64	- 77 242	- 64	4 810	-5,9%
Hälso- och sjukvård	- 28 078	- 28 439	- 28 633	194	- 28 633	194	- 361	1,3%
Nettokostnad	- 372 345	- 374 166	- 378 875	4 709	- 376 375	2 209	- 1 821	0,5%

7.1.1 Utfall 2024 jämförelse med budget

Utfallet på aggregerad nivå landar på årsbasis in +4,7 mnkr bättre än budget. Överlag ett utfall som i stort följer budget och där de stora avvikelserna är relativt få. Överskottet inom Stöd och service är relaterat till budgeterade medel för volymökningar som periodiserats till kvartal 4, där utfallet av detsamma snarare fördelats under året och till del har hanterats i befintlig verksamhet då bygget av ett nytt gruppboende försenats. Effekten beaktades inte i prognosen i T2. Vi noterar små avvikelser från budget inom Individ- och familjeomsorg, Vård och omsorg och Hälso- och sjukvården. Överskottet inom Ledning och administration kommer av personella överskott inom politiken och vakanta tjänster inom ledning och administration samt intäkter från ej budgeterade statsbidrag som utförts med befintliga resurser.

Inom Vård och omsorg landar utfallet på +0,2 mnkr. Utfallet för särskilt boende landar in bättre än budget under perioden och utfallet inom hemtjänsten landar in på budgeterad nivå. I utfallet ingår av statsbidraget God vård för äldre (+6,5 mnkr) som löpande under året används för att finansiera hemtjänstens pågående omställning. Antalet ersatta timmar ligger något över budget och bidrar tillsammans med hyreskostnader för läkemedelautomater (ej budgeterade) till ökade kostnader gentemot budget. Även det nya avtalet med Vardaga (Storängen) tillsammans med en högre uppräknings av omsorgsprisindex än beräknat gav ökade kostnader.

Inom Stöd och service noterar vi ett överskott på helåret om +3,3 mnkr på aggregerad nivå. Utfallet inom daglig verksamhet landar in på +1,0 mnkr, där en förtätning skett under senare delen av året, bland annat genom avvecklingen av kommuncafé och fritidslagret. Utfallet för våra grupp- och serviceboenden landar in på ett motsvarande negativt utfall, främst relaterat till ökade behov på gruppboenden Vänsögården. Korttidsverksamheten övertrasserar budget märkbart (-1,4 mnkr) relaterat till volymökningar. Sedan tidig sommar återfinns delvis de ökade behoven istället på Vänsögården, vilket ger underskott, om än i mindre omfattning, inom den verksamheten. Underskottet kompenseras av ett motsvarande överskott inom personlig assistans där volymerna (ersatta timmar) minskat.

Inom Individ och familjeomsorgen landar det ackumulerade utfallet in i paritet med budget (-0,1 mnkr). Placeringskostnaderna inom vuxenheten landar in på budget. En lägre nivå av utbetalt ekonomiskt bistånd noteras, under året, där utfallet understiger budget med knappa 0,3 mnkr (3%). Personalkostnaderna och övriga driftskostnader ger ett utfall i paritet eller bättre än budget, vilket på totalen ger ett utfall i enlighet med budget. Integration och handläggning påvisar ett överskott om +1,3 mnkr relaterat till personalkostnader. Även administrationen inom IFO påvisar ett överskott om +1,1 mnkr relaterat till årets besparingspaket.

Barn- och familjeenheten ger ett underskott om -2,4 mnkr där merparten av underskottet är relaterat till externa placeringar (-2,1 mnkr).

Hälso- och sjukvården landar in på ett på ett utfall något bättre än budget, +0,2 mnkr. Personalkostnader underskrider budget och omkostnader, främst i form av hjälpmedel överskrider budget. En nyckel till utfallet var den goda sommarplaneringen som gav ett fördelaktigt utfall i relation till sommaren 2023 som präglade av mycket övertid och extraersättningar. Utfallet inom ledning och administration avviker positivt gentemot budget främst beroende på ej budgeterade statsbidrag och personalvakanser.

7.1.2 Utfall 2024 jämförelse med prognos T2

Utfallet på årsbasis överstiger lagd prognos i T2 med totalt +2,2 mnkr. De stora avvikelserna finns inom Stöd och service samt Vård och omsorg. Inom stöd och service förklaras den positiva avvikelsen främst av att budgeterade medel för ett nytt gruppboende under T3 inte har nyttjats fullt. Volymökningarna har hanterats löpande under året och gruppboendet som planerades under senare delen av året är inte i drift. Därav påverkar del av dessa budgetmedel utfallet positivt vilket inte beaktades i prognosen i T2. Inom Vård och omsorg beror den positiva avvikelsen främst på en liten effektivitetshöjning inom utförarsidan av hemtjänsten samt ett något lägre utfall av utförda timmar.

7.1.3 Kommentarer till åtgärder 2024

Det har under året pågått ett omfattande arbete med att nå en verksamhet med budget i balans. Alla åtgärder som beslutats, bedöms i stort följt planeringen. Inom vård och omsorg, sker och kommer fortsatt att ske, ett omfattande strategiskt omställningsarbete inom ramen för hållbara insatser. Under året har hemtjänsten övergått till digitala inköp och att erbjuda kyld mat inom hemtjänsten. Införandet har i stort gått bra. Det finns dock en fortsatt utmaning inom hemtjänstens område när det gäller arbetet med effektiv planering och omställning. Arbetet kopplat till att sänka övertiden har varit mycket framgångsrikt och gynnar både ekonomi och inte minst personalen. Brukartiden har en uppåtgående trend och vi tar steg mot en brukartid om 53%.

Inom LSS område har det gjorts ett omfattande arbete med hemmaplansalternativ vilket visar på resultat i rätt riktning. Det personella samarbetet mellan våra verksamheter fortskrider, vilket medfört en större flexibilitet och i slutänden en effektivare och mer kvalitativ bemanning. Även inom Individ och familjeomsorgen pågår löpande ett aktivt arbete med hemmaplansalternativ och även där sker en förflyttning i rätt riktning vilket lett en besparing om nästan 5,0 mnkr för externa placeringar jämfört med 2024.

7.1.4 Utfall 2024 jämförelse med bokslut 2023

Socialförvaltningen kostar 2024 endast -1,8 mnkr mer än verksamhetsåret 2023. En kostnadsökning om +0,5%. Måttet beaktar inte inflation, löneökningar, eventuella ökningar av kapitaltjänstkostnader samt förändrade volymer vilket innebär att en ökning av kostnadsmassan om cirka 4% innebär en verksamhet som kostar lika mycket som föregående år.

Individ- och familjeomsorgen samt Stöd och service kostar markant mindre än föregående år, där Individ- och familjeomsorgen sticker ut mest med en kostnadsminskning om -5,8%.

7.1.5 Framåtblick - analys budget 2026

Det pågår två stora omställningar inom socialnämndens ansvarsområde, omställningen till Nära vård och omställningen till ny socialtjänstlag. En central del i dessa omställningar handlar om att arbeta mer förebyggande, mer tillgängligt och kunskapsstyrt. Detta kommer att kräva nya metoder och arbetssätt och det är även en ambitionsökning i lagstiftningen i att kunna vara mer förebyggande och proaktiv vilket inledningsvis troligen kommer kräva mer resurser innan effekterna av arbetet kan hämtas hem. Kommunen bestämmer till viss del själv sin ambitionsnivå i hur förebyggande och tillgängliga insatserna ska vara och detta påverkar också behovet av resurser framåt.

Socialtjänsten står också inför att möta utökade volymrelaterade behov, där vi blir fler äldre som är i behov av vård och omsorgsinsatser samtidigt som personer i arbetsför ålder minskar. De ökande behoven inom vården generellt och särskilt inom äldreomsorgen gör att efterfrågan på personal väntas öka kraftigt under åren fram till 2035. När det gäller tillgången på vård- och omsorgsutbildad personal är utvecklingen en helt annan. Detta i sig kräver också i att vi ställer om verksamhet och tillvaratar möjligheterna i såväl välfärdstekniken som vinsterna som kan uppnås genom att arbeta mer förebyggande.

För att kompensera bristen på utbildad personal kommer den digitala utvecklingen fortsatt vara och bli ännu viktigare framgent. Digitala teknologier kan dock bara i viss utsträckning möta vårdens och omsorgens stora utmaningar och det är i sig är en utmaning att tillämpa ny avancerad teknologi. Resurser behöver tillföras för att införskaffa, utbilda och underhålla den nya tekniken, vilket kan komma att öka kraven på kommunens IT-avdelning. Ett annat sätt att kompensera för bristen på utbildad personal är att bedriva verksamheterna i ändamålsenliga och personaleffektiva lokaler. Idag har vi en situation med brist på platser och där befintliga lokaler inte är ändamålsenliga.

Vi ser också en oroande utveckling rörande kriminellas nätverks påverkan på samhället, vilken påverkar socialnämndens verksamhet på flera sätt. Utvecklingen inom den sociala barn och ungdomsvården har under de senaste åren varit oroande och där behöver det förebyggande arbetet stärkas. Det sker också förändringar kopplat till aktivitetsansvaret under 2026 vilket kommer kräva nya resurser. I övrigt är förvaltningens ekonomi beroende av volymer och beslut där utfallen ibland är svåra att förutse.

En möjlighet att möta framtiden är att satsa på det förebyggande arbetet än mer, men att finansiera omställning till mer förebyggande arbete som inte ger direkt effekt inom ett budgetår kan vara en svår utmaning i en kommunal ekonomin. En möjlig väg framåt för att kunna driva på och utveckla det förebyggande arbetet skulle kunna vara att ingå ett utfallskontrakt där det ges möjlighet till att pröva nya arbetssätt och där det endast är reella besparingar som betalas tillbaka. En annan möjlig väg är att ytterligare utveckla samarbetet med civilsamhället. De är en stor resurs som vi inte alltid tar tillvara, vi behöver hitta nya vägar till tillvara ta alla dessa resurser som på så många olika sätt bidrar till att skapa värde och välfärd. Exempelvis kopplat till området att motverka ensamhet kan frivilligsektorn tillföra andra värden en det vi som personal kan skapa i verksamhet.

7.2 Investeringar

Tkr	Innevarande år						Total projekttid			
	Budget 2024	Överförd budget från 2023 KS beslut april 2024	Summa budget 2024 inkl överförd budget	Utfall 2024	Prognos 2024	Utfall vs budget	Total budget	Utfall ack. 2024	Prognos för hela projektet	Prognos vs total budget
Inventarier	3 000	1 764	4 764	1 385	4 764	3 379	4 764	4 816	4 816	-52
Summa	3 000	1 764	4 764	1 385	4 764	3 379	4 764	4 816	4 816	-52

7.2.1 Utfall 2024 jämförelse med budget

Socialnämnden har under 2024 aktiverat kostnaderna för Lifecare, förvaltningens verksamhetssystem som nu till fullo är i drift. Merparten av årets tillgängliga investeringsmedel, 3,3 mnkr har allokaterats till Lifecare. I övrigt har förvaltningen investerat 0,5 mnkr i trygghetslarm, 0,9 mnkr i läkemedelsskåp samt en 0,1 mnkr i en nya skölj på Aspgården 0,1 mnkr

7.2.2 Utfall 2024 jämförelse med prognos T2

Utfallet landar i paritet med prognosen i T2 (-52 tkr).